

DECIZIE

13 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Tamara-Chișca Doneva, Valentina Clevadî,
Oleg Sternioală și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Uncu Ioana, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Uncu Ioana împotriva lui Smirnov Anatolii cu privire la recunoașterea dreptului la spațiu locativ, calității de chirieș principal, pierderii dreptului la spațiu locativ, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial mun. Chișinău să înregistreze modificările necesare în Registrul bunurilor imobile, la acțiunea reconvențională depusă de Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău împotriva Ioanei Uncu cu privire la retragerea vizei de domiciliu și evacuare și la acțiunea reconvențională depusă de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva Ioanei Uncu cu privire la evacuare și retragerea vizei de reședință, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, corectată prin încheierea din 17 februarie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 26 mai 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii depuse de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, în rest pretențiile fiind respinse

c o n s t a t ă :

La 24 decembrie 2013 Uncu Ioana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Smirnov Anatolii cu privire la recunoașterea dreptului la spațiu locativ și calității de chirieș principal, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial mun. Chișinău să înregistreze modificările necesare în Registrul bunurilor imobile.

În motivarea cererii de chemare în judecată Uncu Ioana a indicat că prin ordinul de repartiție nr. 001956 din 02 iunie 1993 lui Smirnov Anatolii i s-a acordat în posesie și folosință apartamentul nr. 39, str. Frumușica, 6 A, mu. Chișinău.

Din anul 1993 locuiește împreună cu Smirnov Anatolii în apartamentul nr. 39, str. Frumușica, 6 A, mun. Chișinău, duc o gospodărie comună, achită chiria și serviciile comunale.

S-a instalat și locuiește până în prezent în acest apartament, însă dreptul la spațiu locativ nu este înregistrat în modul stabilit de lege.

Cere Uncu Ioana recunoașterea dreptului la spațiu locativ în apartamentul nr. 39, str. Frumușica, 6 A, mun. Chișinău, și calității de chirieș principal, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial mun. Chișinău să înregistreze modificările necesare în Registrul bunurilor imobile (f.d. 3-4).

Judecătoria Botanica prin hotărârea mun. Chișinău din 21 februarie 2014 a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Uncu Ioana.

A recunoscut dreptul de folosință al Ioanei Uncu asupra apartamentului nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6A, și a recunoscut-o ca chiriaș principal.

În rest a respins pretențiile Ioanei Uncu (f.d. 25)

Prin procura din 28 ianuarie 2014 Iurco Catargina a fost împuternicită de Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a de a semna și depune cererea de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 34).

La 23 iulie 2014 reprezentantul Iurco Catargina a depus în interesele Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău cerere de revizuire a hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 21 februarie 2014.

În motivarea cererii de revizuire reprezentantul Iurco Catargina a invocat că Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău care gestionează fondul locativ municipal nu a fost antrenată în proces (f.d. 33).

Prin încheierea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 10 noiembrie 2014 s-a admis cererea de revizuire depusă de Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău, s-a casat hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 21 februarie 2014 cu rejudecarea pricinii (f.d. 40).

La 07 noiembrie 2014 reprezentantul Iurco Catargina a depus în interesele Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău acțiune reconvențională împotriva lui Smirnov Anatolii și Ioanei Uncu cu privire la retragerea vizei de domiciliu și evacuarea Ioanei Uncu din apartament fără acordarea altui spațiu locativ.

În motivarea acțiunii reconvenționale reprezentantul Iurco Catargina a indicat că apartamentul nr. 39, str. Frumușica, 6 A, mun. Chișinău se află la bilanțul Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău.

Conform extrasului din fișa de locuințe și tabelului nominal, chiriaș principal al locuinței este Smirnov Anatolii care s-a instalat în apartament în baza ordinului de repartiție nr. 001956 din 02 iunie 1993.

La 24 decembrie 2013 Uncu Ioana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Smirnov Anatolii cu privire la recunoașterea dreptului de folosință și eliberarea ordinului de repartiție asupra bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6A.

Uncu Ioana nu a prezentat probe care ar confirma legalitatea instalării în apartament.

Prin hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 21 februarie 2014 s-a admis cererea de chemare în judecată a Ioanei Uncu, fiind recunoscut dreptul ei de folosință asupra apartamentului nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6A și calitatea de chiriaș principal.

La 13 mai 2014 în baza hotărârii judecătorești Uncu Ioana a perfectat viza de reședință în apartamentul în litigiu.

Uncu Ioana nu este luată la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor locative, nu are drept asupra acestui spațiu locativ și creează impedimente pentru a intra în posesia și folosința apartamentului care aparține Consiliului mun. Chișinău.

Uncu Ioana cunoscând că nu deține ordin de repartiție, cu rea-credință și în mod abuziv a ocupat apartamentul și exercită posesia fără nici un drept.

Cere reprezentantul Iurco Catargina retragerea vizei de domiciliu și evacuarea Ioanei Uncu din apartamentul nr. 39, str. Frumușica, 6A, mun. Chișinău fără acordarea altui spațiu locativ (f.d. 47-49).

Prin mandatul din 19 ianuarie 2015 avocatul Levinschi Alexandru a fost împuternicit de Uncu Ioana să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 55).

La 09 februarie 2015 avocatul Levinschi Alexandru a depus cerere solicitând antrenarea în proces a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” (f.d. 64).

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 09 februarie 2015 s-a admis demersul avocatului Levinschi Alexandru și s-a antrenat în proces în calitate de intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” (f.d. 69).

La 09 martie 2015 avocatul Levinschi Alexandru a depus în interesele Ioanei Uncu cerere de chemare în judecată concretizată împotriva lui Smirnov Anatolii și Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la constatarea instalării Ioanei Uncu în apartament în calitate de membru al familiei chiriașului Smirnov Anatolii, folosirea apartamentului în calitate de membru al familiei, constatarea pierderii dreptului lui Smirnov Anatolii la spațiu locativ, recunoașterea dreptului Ioanei Uncu la spațiu locativ în apartamentul nr. 39, str. Frumușica, 6 A, mun. Chișinău și calității de chiriaș principal.

În motivarea cererii de chemare în judecată concretizată avocatul Levinschi Alexandru a indicat în anul 1993 după ce Smirnov Anatolii a obținut apartamentul nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6 A, Uncu Iona locuind în concubinaj s-a instalat în apartament să locuiască în calitate de membru al familiei chiriașului.

Persoanele pot fi considerate membri ai familiei chiriașului dacă locuiesc permanent împreună cu chiriașul și duc împreună o gospodărie comună.

Conform art. 57 Codul cu privire la locuințe, Uncu Ioana instalându-se în apartamentul nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6 A, a obținut dreptul de a se folosi de această locuință la fel ca și Smirnov Anatolii.

Conform datelor din Registrul bunurilor imobile, proprietar al blocului locativ în care se află apartamentul nr. 39 situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6 A, este Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Prin admiterea acțiunii Ioanei Uncu, nu se lezează drepturile lui Smirnov Anatolii.

După instalarea Ioanei Uncu în apartamentul în litigiu Smirnov Anatolii a încetat să se folosească de spațiul locativ și a abandonat locuința.

Conform art. 63 Codul cu privire la locuințe, chiriașul pierde dreptul la spațiu locativ dacă lipsește din încăperea de locuit mai mult de 6 luni, iar constatarea faptului că persoana a pierdut dreptul la folosirea încăperii de locuit se efectuează pe cale judiciară (f.d. 74-76).

La 22 aprilie 2015 Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” a depus acțiune reconvențională împotriva Ioanei Uncu cu privire la retragerea vizei de reședință și evacuarea din apartament.

În motivarea acțiunii reconvenționale Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” a indicat că conform extrasului din Registrul bunurilor imobile deține în gestiune economică blocul situat mun. Chișinău, str. Frumușica, 6 A.

A făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 21 februarie 2014 la 22 martie 2015.

Pînă la emiterea hotărârii, instanța de judecată urma să verifice dacă s-a respectat ordinea instalării în locuință, care oferă dreptul la folosirea încăperilor de locuit.

Unicul temei de instalare în încăperea de locuit îl constituie ordinul de repartitie, eliberat în ordinea stabilită de legislație.

Ordinul de repartitie se eliberează în temeiul deciziei comisiei locative doar în cazul în care sunt întrunite condițiile legale pentru repartitia spațiului locativ nominalizat, document care nu a fost eliberat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Cetățenii care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative au dreptul de a primi pentru folosire o încăpere de locuit în casele fondului locativ de stat sau obștesc în modul prevăzut de legislație.

Luarea la evidență a cetățenilor care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, la locul de trai se efectuează printr-o hotărâre a organului administrației publice locale, iar la locul de muncă printr-o hotărâre comună a administrației și comitetului sindical al întreprinderii, instituției sau organizației.

Încăperile de locuit se acordă cetățenilor care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, care se află la evidență potrivit ordinii stabilite în liste, ținându-se seama de data luării la evidență și în dependență de elocvența locuințelor libere în localitatea respectivă.

Uncu Ioana nu a fost luată la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor locative și nu are drept asupra apartamentului în litigiu.

Cere Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” retragerea vizei de reședință și evacuarea Ioanei Uncu din apartamentul nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6A, fără acordarea altui spațiu locativ și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 98-100).

Prin hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 26 mai 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Uncu Ioana.

S-a constatat instalarea Ioanei Uncu în apartamentul nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6 A, în calitate de membru a familiei chiriașului Smirnov Anatolii și folosința imobilului locativ menționat începînd cu anul 1993.

S-a recunoscut dreptul de folosință pierdut a lui Smirnov Anatolii la spațiul locativ din apartamentul nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6 A.

S-a recunoscut dreptul de folosință al Ioanei Uncu asupra apartamentului nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6 A, ca chiriaș principal.

S-au respins acțiunile reconvenționale depuse de Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău și Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” (f.d. 117-118; 123-128).

La 29 mai 2015 Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 26 mai 2015, iar la 28 octombrie 2015 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 140-142).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 09 decembrie 2015 a admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

A casat hotărârea Judecătoria Centru mun. Chișinău din 26 mai 2015 și a emis o nouă hotărâre prin care:

A admis parțial acțiunea Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

A evacuat Uncu Ioana din apartamentul nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6 A, fără acordarea altui spațiu locativ.

În rest a respins pretențiile înaintate (f.d. 149-153).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 17 februarie 2016 a corectat eroarea strecurată în dispozitivul deciziei din 09 decembrie 2015 indicând corect Judecătoria care a examinat pricina în prima instanță „Botanica” în loc de „Centru” (f.d. 154-155).

La 29 aprilie 2016 Uncu Ioana a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 161-163).

În motivarea recursului Uncu Ioana a indicat că decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 este ilegală, neîntemeiată și adoptată cu încălcarea normelor de drept material.

Instanța de apel în decizia contestată referindu-se la art. 55 Codul cu privire la locuințe, indică că ea nu este ruda lui Smirnov Anatolii și nu deține dreptul de a locui în apartamentul nr. 39, situat în mun. Chișinău, str. Frumușica, 6 A.

Articolul 55 Codul cu privire la locuințe nu conține noțiunea de rudă, în norma citată legiuitorul folosind noțiunea de membru al familiei.

Conform prevederilor aceleiași legi, sunt considerați membri ai familiei chiriașului nu doar rudele, dar și alte persoane care locuiesc cu chiriașul și duc împreună o gospodărie comună.

La emiterea deciziei contestate instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referința depusă la 20 iunie 2016 Întreprinderea de Stat „Calea Ferată” a solicitat declararea recursului inadmisibil (f.d. 170-171).

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 06 iulie 2016 recursul declarat de Uncu Ioana a fost considerat admisibil fără a prejudicia fondul cauzei.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen și urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel

Chișinău din 09 decembrie 2015 și încheierii din 17 februarie 2016 cu trimiterea pricinii la rejudecare în ordine de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 09 decembrie 2015 la 23 februarie 2016 (f.d. 157).

La cererea de recurs Uncu Ioana a anexat copia plicului poștal de expediere a deciziei instanței de apel în care este mențiunea oficiului poștal din 03 martie 2016 (f.d. 164).

Astfel, recursul declarat de Uncu Ioana la 29 aprilie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel la examinarea pricinii a încălcat normele de drept procedural.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 09 decembrie 2015 a admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, a casat hotărârea Judecătoriai Centru mun. Chișinău din 26 mai 2015 și a emis o nouă hotărâre (f.d. 149-153).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 17 februarie 2016 a corectat eroarea strecurată în dispozitivul deciziei din 09 decembrie 2015 indicând corect Judecătoria care a examinat pricina în prima instanță „Botanica” în loc de „Centru” (f.d. 154-155).

În conformitate cu art. 249 alin. (2) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească poate, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să corecteze greșelile sau omisiunile din hotărâre privitor la nume, calitate procesuală, orice alte erori materiale sau de calcul evidente. Problema corectării unor astfel de greșeli se soluționează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței de judecată. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea corectării greșelilor.

În conformitate cu art. 273 Codul de procedură civilă, pentru fiecare ședință de judecată în primă instanță și în instanță de apel, precum și pentru fiecare act de procedură îndeplinit în afara ședinței (audierea martorului la locul aflării lui, cercetarea înscrisurilor și altor probe materiale la locul de aflare sau păstrare etc.), se întocmește proces-verbal.

Contrar acestor prevederi imperative ale legii, Curtea de Apel Chișinău pentru ședința din 17 februarie 2016 nu a întocmit proces-verbal al ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. e) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 432 alin. (5) Codul de procedură civilă, temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Așadar, instanța de apel la emiterea încheierii din 17 februarie 2016 a încălcat normele de drept procedural, motiv din care decizia și încheierea de corectare a

acesteia nu pot fi menținute.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel la examinarea pricinii a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Uncu Ioana, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 și încheierea de corectare a acesteia din 17 februarie 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și de emis o hotărâre legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civil, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Uncu Ioana.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 și încheierea aceleași instanțe din 17 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Uncu Ioana împotriva lui Smirnov Anatolii cu privire la recunoașterea dreptului la spațiu locativ, calității de chiriaș principal, pierderea dreptului la spațiu locativ, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial mun. Chișinău să înregistreze modificările necesare în Registrul bunurilor imobile, la acțiunea reconvențională depusă de Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău împotriva Ioanei Uncu cu privire la retragerea vizei de domiciliu și evacuare din imobil fără acordarea altui spațiu locativ și la acțiunea reconvențională depusă de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva Ioanei Uncu cu privire la evacuare și retragerea vizei de reședință, cu restituirea pricinii spre rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte,

Judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

Sveatoslav Moldovan